

Research Paper

Investigating the Spiritual Well-Being of Volleyball Players

**Isa Sangdevini¹, Saeed Ghorbani², Zahra Charbaghi³,
and Akram Esfahani Nia⁴**

1. PhD Student, Department of Physical Education, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran
2. Assistant Professor, Department of Physical Education, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran (Corresponding Author)
3. Assistant Professor, Department of Physical Education, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran
4. Assistant Professor, Department of Physical Education, Aliabad Katoul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katoul, Iran

---

Abstract

The present study was designed and Implementation with the aim of investigating the state of spiritual well-being of volleyball players in the Iranian Premier League. The present research method was survey. The statistical population of the present study included all the players of the Iranian volleyball premier league teams, whose number according to the obtained reports were 220 people. Based on Morgan sample size table, 136 people were identified as the research according to the available selection. The collection tool of the present study included a standard spiritual well-being questionnaire. In the present study, were used of one-sample t-test, independent t-test and ANOVA to analyze the data. The results showed that the state of spiritual well-being is in unfavorable conditions. The results of independent t-test showed that the mean of spiritual well-being among the research samples was significantly different according to marital status, age group, level of education and economic level.

Received:
08 Jun 2019

Accepted:
22 Dec 2020

Keywords:
Spiritual Well-Being, Sports, Spirituality, Theology.

**Extended Abstract
Abstract**

Today, spirituality has become one of the most important issues in various

-
1. Email: sangdowini@gmail.com
  2. Email: saeedghorbani_ur@yahoo.com
  3. Email: z.chharbaghi@gmail.com
  4. Email: akram_h77@yahoo.com

sciences (Jurkiewicz & Giacalone, 2019). Utilization of spirituality has been considered as an important issue in behavioral, attitudinal and mental situations and it has been used to strengthen personal satisfaction and inner motivations. In other words, the functions of spirituality in individual spheres have caused the effort to improve its levels to become important among individuals (Dragan, McDuffie, & Crowther, 2020).

Although the history of spirituality dates back to the time of human creation, but now its functions in various fields and groups are increasing rapidly and it has been used in various managerial, medical, psychological, economic, political and social sciences (Soleimani, Sharif, Yaghoubzadeh, Sheikhi, Panderloo and Yen, 2019).

Spiritual well-being includes a psychosocial element and a religious element. Religious well-being, which is a religious element, is a sign of connection with a higher power, namely God. Welfare is the existence of a psychosocial element and is a sign of a person's sense of who he is, what he does and why, and where he belongs. Both religious well-being and existential well-being involve transcendence and movement beyond oneself. Then religious well-being leads us to God. While the existential well-being dimension leads us beyond ourselves and to others and our environment (Dehshiri, Sohrabi, Jafari and Najafi, 2008).

Spiritual well-being as an important variable plays an essential role in predicting the mental and attitudinal

state of individuals. In a way, improving spiritual well-being can improve people's self-awareness and also improve their mental and behavioral states (Darvishi, Otaghi & Mami, 2020). Paying attention to the spiritual well-being of people can lead to the promotion of their purposefulness. Spiritual well-being plays an important role in improving people's self-confidence as well as improving their mental condition (Salman and Lee, 2019).

The uncertainty of the state of spiritual well-being among individuals has led to the lack of strong and complete evidence of spiritual well-being in sports today. This has led to a lack of proper information about the state of spiritual well-being among athletes, especially volleyball players. Undoubtedly, determining the spiritual well-being of professional volleyball athletes can identify the groups needed to improve spiritual well-being and increase the focus on improving spiritual well-being among these groups. In other words, conducting the present study can provide evidence that the path to improving the spiritual well-being of professional volleyball athletes can be done with greater confidence.

On the other hand, the research gap in this regard has caused that today there is no evidence about the spiritual well-being of professional volleyball players in different groups. On the other hand, this issue has caused there to be no concern and the need to pay attention to spiritual well-being among Iranian professional volleyball players.

Volleyball, as one of the most popular sports in the world and in Iran, has been able to attract countless audiences.

Research Method

The method of the present study was from the perspective of collecting information in the field and from the type of applied research and from the perspective of the purpose was descriptive from the type of survey.

Participants

The statistical population includes all players of 220 Iranian volleyball premier league teams. The criteria for entering the research samples were active presence in sports clubs and formal contract registration. In the meantime, in order to standardize the research samples, athletes with severe injuries who were unable to train and compete were excluded from the research samples. Based on Morgan sample size table, 136 people were identified as the research according to the available selection. After distributing and collecting research questionnaires, 103 questionnaires were collected and analyzed.

Collection Tools and Methods

The collection tool includes the standard questionnaire of spiritual well-being of Dehshiri et al. (2013). This questionnaire has 40 questions, the questions of which examine 4 components of spiritual well-being, including communication with God (questions 1 to 10), communication with oneself (questions 11 to 20), communication with nature (questions 21 to 30) and communication with others (Questions 31 to 40) were addressed. The reliability of this questionnaire was determined to be 0.94. The content validity of this questionnaire was examined using the opinions of 8 university professors. Also, the reliability of this questionnaire was 0.86 in relation to God, 0.89 in relation to self, 0.81 in relation to nature and 0.80 in relation to others.

Data Processing Method

To analyze the data, one-sample t-test, independent t-test and analysis of variance were performed to compare the spiritual well-being of the research samples using SPSS software.

Results

Table 1- T-Test results of a sample regarding the spiritual well-being of volleyball players in the Iranian Premier League

Variable	Mean	Standard Deviation	Hypothetical Mean	T	Sig.	Status
Spiritual well-being	2.64	0.998	3	-3.651	0.001*	Undesirable
connection with GOD	2.71	0.854	3	-2.514	0.001*	Undesirable
Communicate with yourself	2.52	0.902	3	-4.870	0.001*	Undesirable
Communication with nature	2.60	0.836	3	-3.897	0.001*	Undesirable
Communication with others	2.66	0.817	3	-3.417	0.001*	Undesirable

*: Significance at the level of 0.05

The results of one-sample t-test showed that the amount of components of spiritual well-being including relationship with God, relationship with self, relationship with

nature and relationship with others among the research samples is significantly lower than the desired level.

Table 2- The results of the independent t-test regarding the spiritual well-being of the volleyball players of the Iranian Premier League according to the characteristics of marriage

	Groups	N	Mean	standard deviations	T	df	Sig.
Spiritual well-being	Married	41	2.87	0.983	2.987	101	0.001*
	Single	62	2.29	0.928			

*: Significance at the level of 0.05

The results of the independent t-test showed that the level of spiritual well-being of married volleyball players in

the Premier League is higher than the rate of single players.

Table 3- Results of analysis of variance test regarding the spiritual well-being of Iranian Premier League players according to the characteristics of education level, age category, sports history and economic status Demographic variable

	Groups	N	Mean	standard deviations	Total squares	df	Mean squares	F	Sig.
Age category	under 20 years	21	2.17	0.871	9.182	2	4.591	4.962	
	30-25 years	42	2.54	0.853	92.527	100	0.925		0.009*
	Over 30 years	40	2.87	0.971	101.709	102			
Level of Education	Diploma level and lower	19	2.32	0.812	14.737	2	7.369	8.473	
	Postgraduate and bachelor	59	2.41	0.810	86.971	100	0.870		0.001*
	Master and above	25	2.89	0.977	101.709	102			
Sports history	under 5 years	17	2.61	0.836	0.446	2	0.223	0.220	
	10-5 years	35	2.65	0.847	101.263	100	1.013		0.803*
	More than 10 years	51	2.62	0.881	101.709	102			
Economic level	Good	19	2.36	0.817	11.256	2			
	medium	63	2.71	0.897	90.453	100	5.628	6.222	0.003*
	Weak	21	2.41	0.910	101.709	102	0.905		

*: Significance at the level of 0.05

The results of the present study showed that there is a significant difference between the level of spiritual well-being of Iranian Premier League players in terms of age group, significant difference in terms of education level, and economic level in terms of economic level, but there is no significant difference in terms of sports history.

Discussion

The present study showed that the spiritual well-being of volleyball players in the Iranian Premier League is in an unfavorable situation. In other words, the analysis of their spiritual well-being showed that these people do not have favorable conditions for spiritual well-being. Oglesby (2018) in his research showed that the spiritual well-being of

athletes is not in good condition. Research by O'Callaghan et al. (2020) also showed that the lack of focus on improving spiritual well-being has led to this variable being in an unfavorable position in the study groups.

It seems that the lack of planning and focus of sports organizations and sports clubs in order to evaluate the management and improve spiritual well-being among its sports pillars has caused the spiritual well-being situation to not be suitable. On the other hand, the problems in professional sports and the emergence of various margins in it can also be among the reasons for the decline in the spiritual well-being of volleyball players in the Iranian Premier League. As these margins with the mental involvement of athletes have caused these people to have major problems in communicating with God, communicating with themselves, communicating with nature and communicating with others. However, in this regard, the skills of athletes in the field of spiritual well-being are also important and necessary.

Research has also shown that the level of spiritual well-being varies among groups of athletes. Differences in the spiritual well-being of Iranian Premier League volleyball players based on demographic characteristics show that individual and environmental factors have a direct impact on the spiritual well-being of athletes. In terms of marital status, age group, level of education and economic conditions, it causes the level of spiritual well-being

of athletes to undergo fundamental changes.

Suara et al. (2017) showed that the level of spiritual well-being can have different levels according to demographic characteristics. In a way, a change in these characteristics causes the level of spiritual well-being of people to be different. The living, social, economic and personal situation of individuals causes their levels of spiritual well-being to change fundamentally. For example, the marital status of individuals increases purposefulness in personal life, and this also affects their spiritual well-being. On the other hand, it seems that the relationship between spiritual well-being and demographic characteristics is a two-way relationship in that changes at each level affect the other variable (Dervishi et al., 2020).

Promoting spiritual well-being in the first stage can transform athletes from a behavioral perspective. In other words, spiritual well-being affects the athletic performance of athletes. This will be due to the functions of spiritual well-being in promoting the mental and behavioral stability of athletes. Spiritual well-being can also improve the self-esteem of athletes by increasing their mental strength, which undoubtedly overshadows their behaviors. Therefore, the focus of sports clubs to improve the state of spiritual well-being can provide a path to expand sports performance.

The present article is taken from a doctoral dissertation

References

1. Darvishi, A., Otaghi, M., & Mami, S. (2020). The effectiveness of spiritual therapy on spiritual well-being, self-esteem and self-efficacy in patients on hemodialysis. *Journal of religion and health*, 59(1), 277-288.
2. Dehshiri, Gh., Sohrabi, F., Jafari, E., & Najafi, M. (2008). Investigating the psychometric properties of the Spiritual Welfare Scale among students. *Psychological studies*, 4 (3), 129-144. In Persian
3. Dragan, D., McDuffie, D., & Crowther, M. R. (2020). *Health Benefits of Spirituality*. In Nutrition, Fitness, and Mindfulness (pp. 177-187). Humana, Cham.
4. Jurkiewicz, C. L., & Giacalone, R. A. (2019). *Spirituality and the workplace*. AND THE WORKPLACE. The Routledge.
5. Salman, A., & Lee, Y. H. (2019). Spiritual practices and effects of spiritual well-being and depression on elders' self-perceived health. *Applied Nursing Research*, 48, 68-74.
6. Soleimani, M. A., Sharif, S. P., Yaghoobzadeh, A., Sheikhi, M. R., Panarello, B., & Win, M. T. M. (2019). Spiritual well-being and moral distress among Iranian nurses. *Nursing ethics*, 26(4), 1101-1113. In Persian
7. Suara, E., Mardiyono, M., & Anggorowati, A. (2017). Relationship Between Demographic Characteristics And Spiritual Wellbeing Among Cancer Survivors. *Belitung Nursing Journal*, 3(4), 405-411.

مقاله پژوهشی

بررسی وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال

عیسی سنگدوینی^۱، سعید قربانی^۲، زهرا چهارباغی^۳، و اکرم اصفهانی نیا^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران
۲. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران (نویسنده مسئول)
۳. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران
۴. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران طراحی و اجرا گردید. روش پژوهش حاضر از نوع پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی بازیکنان تیم‌های لیگ برتر والیبال ایران بود. تعداد آنان بر اساس گزارش‌های کسب‌شده ۲۲۰ نفر است. بر اساس جدول حجم نمونه مورگان، بر حسب انتخاب در دسترس تعداد ۱۳۶ نفر به‌عنوان پژوهش مشخص شد. ابزار گردآوری پژوهش حاضر شامل پرسش‌نامه استاندارد بهزیستی معنوی بود. بر پژوهش حاضر جهت تحلیل داده‌ها از آزمون تی تک نمونه‌ای، تی مستقل و تحلیل واریانس استفاده گردید. نتایج پژوهش نشان داد وضعیت بهزیستی معنوی در شرایط نامطلوبی قرار دارد. نتایج آزمون تی مستقل نشان داد میانگین بهزیستی معنوی در میان نمونه‌های پژوهش بر حسب وضعیت تأهل، رده سنی، سطح تحصیلات و سطح اقتصادی تفاوت معناداری دارد.

تاریخ دریافت:

۱۳۹۹/۰۳/۱۸

تاریخ پذیرش:

۱۳۹۹/۱۰/۰۲

واژگان کلیدی:

بهزیستی معنوی،
ورزش، معنویت،
خدانشناسی.

مقدمه

مسئله مهم در وضعیت‌های رفتاری، نگرشی و ذهنی مورد توجه بوده است و از آن در جهت تقویت رضایت‌های فردی و انگیزش‌های درونی استفاده شده است. به عبارتی کارکردهای معنویت در حوزه‌های فردی سبب گردیده است تا تلاش جهت بهبود سطوح آن در میان افراد امری مهم تبدیل گردد (دراگان، مکدافی و کروثر^۲، ۲۰۲۰). اگر چه تاریخچه معنویت به زمان آفرینش انسان برمی‌گردد اما در حال حاضر

امروزه معنویت به‌عنوان یکی از مسائل مهم در علوم مختلف گسترده شده است (جورکیویسز و گیاکالونی^۱، ۲۰۱۹). بهره‌گیری از معنویت به‌عنوان یک

1. Email: sangdowini@gmail.com
2. Email: saeedghorbani_ur@yahoo.com
3. Email: z.chharbaghi@gmail.com
4. Email: akram_h77@yahoo.com

دیگران و محیط ما سوق می‌دهد (دهشیری، سهرابی، جعفری و نجفی، ۲۰۰۸). بهزیستی معنوی به معنای توانایی تجربه و ادغام معنا و هدف در زندگی از طریق پیوند فرد با خود، هنر، موسیقی، ادبیات، طبیعت یا قدرتی بزرگ‌تر از خود است (ماگانو و همکاران، ۲۰۱۹). به مفهوم کلی بهزیستی معنوی اشاره به تعامل مثبت با دیگران، خود و محیط است (سجادی، نیازی، خسروی، یعقوبی، رضایی و کونینگ، ۲۰۱۸). بهزیستی معنوی همچنین می‌تواند بازگوکننده تعاملات فردی با خدا است و احساس رضایت درونی از این ارتباط است (گنج خانلو، ۲۰۱۳). به صورت کلی بهزیستی معنوی در دو بعد بهزیستی مذهبی و بهزیستی وجودی مشخص است. در بعد بهزیستی معنوی فرد با ایجاد ارتباط با خدای خود سعی در تأثیرپذیری از این ارتباط دارد. در بهزیستی وجودی نیز فرد با برخی قدرت‌های بزرگ‌تر از خود ارتباط برقرار می‌کند (مظفری و همکاران، ۲۰۱۵). گومز و فیشر^۶ (۲۰۰۳) اشاره داشتند که بهزیستی معنوی احساس رضایت درونی فرد از زندگی خود و هدفمندی خود در مسیر زندگی است. ارتقا بهزیستی معنوی سبب می‌گردد تا افکار منفی و نامناسب افراد کاهش یابد و احساسات و نگرش‌های مثبت بر فرد چیره می‌شود (کوتون، لوین، فیتزپاتریک، دولد و تارک^۷، ۱۹۹۹). به صورت کلی بهزیستی معنوی سبب می‌گردد تا آگاهی در افراد ایجاد گردد که سبب تلاش جهت تعالی و ارتقا در سطح زندگی شخصی و شغلی می‌گردد (گیبونس^۸، ۲۰۰۱). سویلار و دوگان^۹ (۲۰۲۰) اشاره داشتند که بهزیستی معنوی به عنوان یک مسئله کلی امروزه نیاز تمامی افراد و گروه‌ها است. سرمایه‌گذاری بر بهزیستی معنوی سبب می‌گردد تا میزان عملکرد افراد در حیطه‌های مختلف زندگی تحت

کارکردهای آن در حوزه‌ها و گروه‌های مختلف به سرعت در حال افزایش است و از آن در علوم مختلف مدیریتی، پزشکی، روان‌شناسی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی استفاده لازم شده است (سلیمانی، شریف، یعقوب‌زاده، شیخی، پاندرلو و ین، ۲۰۱۹).

نفوذ معنویت در حوزه‌های مختلف سبب گردیده است تا امروزه ارتقا سطح معنویت به عنوان یک مسئله مهم مورد تأکید محققان مختلفی قرار گیرد (کریسپ^۱، ۲۰۱۶). از این رو پژوهش‌های مختلفی ضمن تمرکز بر معنویت سعی در بهبود عملکرد افراد و گروه‌ها دارند. این مسئله منجر به انجام پژوهش‌هایی از سوی محققان حوزه‌های مختلف در خصوص معنویت و کارکردهای آن و بررسی ابعاد مختلف آن شده است (ویاسرس، مکراسی و کافی^۲، ۲۰۱۶؛ پوار^۳، ۲۰۱۷؛ گریفیس^۴، ۲۰۱۹). به صورتی که امروزه شاهد رشد پژوهش‌ها در حوزه معنویت هستیم. توجه به معنویات سبب گردیده است تا امروزه از آن در مسیر بهبود عملکردهای فردی نیز بهره گرفته شود (املاکیان، امیری و طاهری، ۲۰۲۰). توسعه معنویت سبب شکل‌گیری بهزیستی معنوی شده است.

بهزیستی معنوی یک عنصر روانی-اجتماعی و یک عنصر مذهبی را شامل است. بهزیستی مذهبی که یک عنصر مذهبی است، نشانه ارتباط با یک قدرت برتر یعنی خدا است. بهزیستی وجود عنصر روانی اجتماعی است و نشانه احساس فرد است از این که کیست، چه کاری و چرا انجام می‌دهد و به کجا تعلق دارد. هم بهزیستی مذهبی و هم بهزیستی وجودی تعالی و حرکت فراتر از خود را شامل می‌شود. بعد بهزیستی مذهبی ما را به رسیدن به خدا هدایت می‌کند. در حالی که بعد بهزیستی وجودی ما را فراتر از خود و به سوی

6. Gomez & Fisher
7. Cotton, Levine, Fitzpatrick, Dold & Targ
8. Gibbons
9. Soyler & Dogan

1. Crisp
2. Weathers, McCarthy & Coffey
3. Pawar
4. Griffith
5. Magnano et al

گردد تا ورزشکاران در محیط‌های رقابتی از تمرکز و تسلط کافی برخوردار باشند (اوگلسبی، ۴، ۲۰۱۸). از طرفی بهزیستی معنوی در میان ورزشکاران می‌تواند به بهبود وضعیت اعتمادبه‌نفس و انگیزش آنان نیز کمک نماید (آرنوت، ۵، ۲۰۱۹). این مسئله نشان‌دهنده ظرفیت‌های مهم بهزیستی معنوی در میان ورزشکاران است.

وضعیت بهزیستی معنوی همواره به‌عنوان یک نگرانی عمومی مشخص بوده است. به صورتی که دغدغه رشد بهزیستی معنوی سبب گردیده است تا راهکارهایی در این خصوص ایجاد گردد (تاوول^۶ و همکاران، ۲۰۲۰). بهزیستی معنوی یکی از ضروری‌ترین مسائل در میان افراد است. به صورتی که توجه به آن سبب می‌گردد تا افراد از شرایط ذهنی مناسبی برخوردار باشند (سلیمانی، شریف، یعقوب‌زاده، شیخی، پانارلو و وین^۷، ۲۰۱۹). بهزیستی معنوی یک قدرت متعالی است که مشخص کننده وضعیت تعالی افراد می‌باشد. بهزیستی معنوی منجر به شناخت افراد از خود و ماهیت وجودی خود می‌شود و این مسئله سبب می‌گردد تا افراد به صورت هدفمند زندگی نمایند. افزایش بهزیستی معنوی سبب شکل‌گیری وضعیت‌های مختلفی در افراد از جمله اعتمادبه‌نفس، امیدبه‌زندگی، حس امنیت و خوش‌بینی در افراد می‌گردد (سلمان و لی^۸، ۲۰۱۹). اگر چه بهبود بهزیستی معنوی به‌عنوان یک مسئله مهم درک می‌گردد اما نبود شواهد قوی در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی در میان گروه‌های مختلف سبب گردیده است تا امروزه اطلاعات مناسبی در خصوص بهزیستی معنوی در میان گروه‌های مختلف وجود نداشته باشد (هاینتزمن^۹، ۲۰۲۰). بدون شک این مسئله سبب می‌گردد تا روند بهبود بهزیستی معنوی در تمامی

شعاع قرار گیرد. وقتی بهزیستی معنوی به خطر بیافتد، فرد ممکن است دچار اختلالات روحی مثل احساس تنهایی، افسردگی و از دست دادن معنا در زندگی شود و در یک نگاه کلی حیات جاوید فرد را با مشکل مواجه می‌سازد. از این رو تقویت باورها و عقاید مذهبی در تمامی مراحل زندگی یک اقدام پیشگیری کننده در کاهش اختلال‌های روانی است (کاظمی، کاظمی، علی محمدی و جباری، ۲۰۱۸).

بدون شک بهزیستی معنوی در ورزش نیز مهم و کلیدی است. بهزیستی معنوی در تمامی حوزه‌ها از جمله ورزش توانسته است، ظرفیت‌ها و کارکردهای خود را مشخص و نمایان سازد (ریدنور و هامرمیستر^۱، ۲۰۰۸). بهزیستی معنوی نقش مهمی در بهبود عملکرد ورزشکاران دارد و آنان را جهت فعالیت و رقابت در محیط‌های ورزشی آماده می‌نماید. به عبارتی بهزیستی معنوی سبب گردیده است تا امروزه از ظرفیت‌های آن در ورزش نهایت استفاده گردد (سارکار، هیل و پارکر^۲، ۲۰۱۵). این مسئله سبب گردیده است تا مربیان و مدیران ورزشی نیم‌نگاهی جهت بهبود بهزیستی معنوی در میان ورزشکاران خود داشته باشند. وضعیت بهزیستی معنوی ورزشکاران به‌عنوان یک مسئله مهم سبب می‌گردد تا مسیر بهبود و گسترش عملکرد ورزشی آنان را تحت الشعاع قرار دهد (عظیمی راد و جلالی‌وند، ۲۰۱۲). رویچوودهوری^۳ (۲۰۱۹) مشخص نمود که بهبود بهزیستی معنوی سبب می‌گردد تا وضعیت عملکردی ورزشی افراد افزایش یابد. به عبارتی تلاش در جهت بهبود بهزیستی معنوی ورزشکاران سبب می‌گردد تا میزان عملکرد ورزشی آنان نیز تحت تأثیر قرار گیرد. بهزیستی معنوی به‌واسطه متناسب‌سازی افکار، اخلاق و نگرش افراد سبب می‌

6. Tavel
7. Solimani, Sharif, Yaghoubzadeh, Sheikhi, Panarello & Win
8. Salman & Lee
9. Heintzman

1. Ridnour & Hammermeister
2. Sarkar, Hill & Parker
3. Roychowdhury
4. Oglesby
5. Arnout

خصوص وضعیت بهزیستی معنوی در میان ورزشکاران به‌خصوص ورزشکاران رشته والیبال در دست نباشد. بدون شک مشخص نمودن وضعیت بهزیستی معنوی ورزشکاران والیبال حرفه‌ای، می‌تواند گروه‌های مورد نیاز جهت بهبود بهزیستی معنوی را مشخص کند و تمرکز جهت بهبود بهزیستی معنوی را در میان این گروه‌ها افزایش دهد. به عبارتی انجام پژوهش حاضر می‌تواند شواهدی ایجاد کند تا مسیر بهبود بهزیستی معنوی در میان ورزشکاران حرفه‌ای والیبال با ضریب اطمینان بیشتری انجام گیرد. از طرفی خلأ پژوهشی در این خصوص سبب گردیده است تا امروزه شواهدی در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان حرفه‌ای والیبال در گروه‌های مختلف در دست نباشد. این مسئله از طرفی سبب گردیده است تا دغدغه و ضرورت توجه به بهزیستی معنوی در میان بازیکنان والیبال حرفه‌ای ایران وجود نداشته باشد. ورزش والیبال به عنوان یکی از ورزش‌های پرطرفدار در سطح جهان و کشور ایران، توانسته است تا مخاطبان بی‌شماری را به خود جذب نماید. این مسئله سبب گردیده است تا ورزشکاران والیبال به عنوان افراد تأثیرگذار در سطح جامعه مشخص گردد. بهبود بهزیستی معنوی آنان می‌تواند ضمن تأثیرگذاری بر عملکرد آنان، منجر به ارتقا تأثیرگذاری بر مخاطبان خود و بهبود وضعیت اخلاقی و ارزشی در سطح جامعه گردد. ظرفیت‌های بهزیستی معنوی علاوه بر ورزشکاران والیبال، می‌تواند تأثیرات مطلوبی در سطح جامعه نیز داشته باشد. با این توجه پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران سعی در پاسخ به این سؤال دارد که وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران به چه صورت می‌باشد؟

حوزه‌ها دچار مشکلات عمده‌ای گردد. به صورتی که اطلاعات و آمار چندانی از وضعیت بهزیستی معنوی در میان افراد در محیط‌های مختلف در دست نیست (چن، لین، چانگ و چن^۱، ۲۰۱۷).

بهزیستی معنوی به عنوان یک متغیر مهم نقش اساسی در پیش بینی وضعیت ذهنی و نگرشی افراد دارد. به صورتی که بهبود بهزیستی معنوی می‌تواند ضمن بهبود خودشناسی افراد سبب ارتقا وضعیت‌های روانی و رفتاری آنان نیز گردد (درویشی، اتاقی و مامی^۲، ۲۰۲۰). توجه به بهزیستی معنوی افراد می‌تواند به ارتقا هدفمندی آنان منجر گردد. بهزیستی معنوی نقش مهمی در بهبود اعتماد به نفس افراد و همچنین بهبود شرایط ذهنی آنان داشته باشد (سلمان و لی^۳، ۲۰۱۹). پی بردن به وضعیت بهزیستی معنوی افراد به خصوص در حوزه ورزش سبب می‌گردد تا بتوان به صورت مناسبی از آن در بهبود عملکرد افراد استفاده نمود. به عبارتی شناخت از وضعیت بهزیستی معنوی ورزشکاران می‌تواند ضمن مشخص نمودن شواهد در این حوزه سبب گردد تا شناخت کافی از نیازهای افراد در جهت توسعه بهزیستی معنوی آنان کسب نمود. شناخت از وضعیت بهزیستی معنوی ورزشکاران می‌تواند به غنی‌سازی فعالیت‌های عملی در جهت ارتقا این متغیر منجر گردد. انجام پژوهش حاضر ضمن بررسی وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال سبب می‌گردد تا شواهد کافی در خصوص وضعیت این متغیر را در ورزش والیبال کشور مشخص نماید تا از این طریق بتوان برنامه‌های عملیاتی را در این خصوص اجرایی نمود.

نامشخص بودن وضعیت بهزیستی معنوی در میان افراد سبب گردیده است تا امروزه در ورزش نیز شواهد قوی و کاملی در خصوص بهزیستی معنوی در دست نباشد. این مسئله سبب گردیده است تا اطلاعات مناسبی در

2. Darvishi, Ottaghi & Mami

1. Chen, Lin, Chuang, & Chen

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از منظر گردآوری اطلاعات به‌صورت میدانی بود. همچنین پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کاربردی بود که می‌تواند در ورزش والیبال مورد استفاده قرار گیرد. همچنین روش پژوهش حاضر از منظر هدف به‌صورت توصیفی از نوع پیمایشی بود.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی بازیکنان تیم‌های لیگ برتر والیبال ایران بود که تعداد آنان بر اساس گزارش‌های کسب‌شده ۲۲۰ نفر است. معیارهای ورود نمونه‌های پژوهش، حضور فعال در باشگاه‌های ورزشی و ثبت قرارداد رسمی بود. در این بین جهت یکسان‌سازی نمونه‌های پژوهشی، ورزشکارانی که دارای مصدومیت‌های سنگین بودند که توانایی انجام تمرین و مسابقه را نداشتند، از میان نمونه‌های پژوهش حذف شدند. بر اساس جدول حجم نمونه مورگان، بر حسب انتخاب در دسترس تعداد ۱۳۶ نفر به‌عنوان پژوهش مشخص شد. پس از پخش و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش، تعداد ۱۰۳ پرسش‌نامه جمع‌آوری و مورد تحلیل قرار گرفت.

ابزار و شیوه‌های گردآوری

ابزار گردآوری پژوهش حاضر شامل پرسش‌نامه استاندارد بهزیستی معنوی دهشیری و همکاران (۲۰۱۳) است. این پرسش‌نامه در سال ۱۳۹۲ توسط دهشیری و همکاران طراحی گردید. این پرسش‌نامه دارای ۴۰ سؤال است که سئوال‌ات آن به بررسی ۴ مؤلفه بهزیستی معنوی شامل ارتباط با خدا (سؤال ۱

تا ۱۰)، ارتباط با خود (سؤال ۱۱ تا ۲۰)، ارتباط با طبیعت (سؤال ۲۱ تا ۳۰) و ارتباط با دیگران (سؤال ۳۱ تا ۴۰) پرداخته است. میزان پایایی این پرسش‌نامه را ۰/۹۴ مشخص گردیده است. در پژوهش حاضر این پرسش‌نامه مطابق با نمونه‌های پژوهش طراحی گردید. روایی محتوایی این پرسش‌نامه با استفاده از نظرات ۸ تن از اساتید دانشگاهی مورد بررسی قرار گرفت. همچنین میزان پایایی پرسش‌نامه نیز ۰/۸۴ مشخص گردید. همچنین میزان پایایی این پرسش‌نامه در بعد ارتباط با خدا میزان ۰/۸۶، در بعد ارتباط با خود میزان ۰/۸۹، در بعد ارتباط با طبیعت میزان ۰/۸۱ و در بعد ارتباط با دیگران میزان ۰/۸۰ مشخص گردید.

روش پردازش داده‌ها

در پژوهش حاضر جهت تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردید. در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد. همچنین در بخش آمار استنباطی از آزمون کلموگراف اسمیرنوف جهت تحلیل وضعیت نرمال بودن توزیع داده‌های پژوهش استفاده گردید. همچنین از آزمون تی تک نمونه‌ای، تی مستقل و تحلیل واریانس جهت مقایسه وضعیت بهزیستی معنوی نمونه‌های پژوهش استفاده شد. کلیه روند تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر در نرم‌افزار اس‌پس‌اس انجام گردید.

یافته‌ها

جدول شماره ۱ نتایج توصیفی مربوط به نمونه‌های پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱- نتایج توصیفی نمونه‌های پژوهش

متغیر	گروه‌ها	فراوانی	درصد
سطح تحصیلات	دیپلم و پایین‌تر	۱۹	۱۸/۴
	فوق‌دیپلم و کارشناسی	۵۹	۵۷/۳
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۲۵	۲۴/۳
رده سنی	زیر ۲۰ سال	۲۱	۲۰/۴
	۲۵-۳۰ سال	۴۲	۴۰/۸
	بالاتر از ۳۰ سال	۴۰	۳۸/۸
سابقه ورزشی	زیر ۵ سال	۱۷	۱۶/۵
	۵-۱۰ سال	۳۵	۳۴/۰
	بیش از ۱۰ سال	۵۱	۴۹/۵
وضعیت تأهل	مجرد	۶۲	۶۰/۲
	متاهل	۴۱	۳۹/۸
	خوب	۱۹	۱۸/۴
سطح اقتصادی	متوسط	۶۳	۶۱/۲
	ضعیف	۲۱	۲۰/۴

افراد بالاتر از ۱۰ سال سابقه ورزشی ۵۱ فراوانی (۴۹/۵ درصد) را دارا بودند. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که در میان نمونه‌های پژوهش ۶۲ نفر (۶۰/۲ درصد) افراد مجرد و ۴۱ نفر (۳۹/۸ درصد) افراد متأهل بودند. نتایج همچنین نشان داد که در خصوص سطح اقتصادی، افراد با وضعیت اقتصادی خوب ۱۹ فراوانی (۱۸/۴ درصد)، افراد با وضعیت اقتصادی متوسط ۶۳ فراوانی (۶۱/۲ درصد) و افراد با وضعیت اقتصادی خوب ۲۱ (۸۲/۶ درصد) فراوانی (۲۰/۴ درصد) را دارا بودند. جدول شماره ۲ نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران را نشان می‌دهد.

نتایج توصیفی پژوهش نشان داد که در میان نمونه‌های پژوهش، افراد با سطح تحصیلی دیپلم و پایین‌تر ۱۹ فراوانی (۱۸/۴ درصد)، افراد با سطح تحصیلی فوق‌دیپلم و کارشناسی ۵۹ فراوانی (۵۷/۳ درصد) و افراد با سطح تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر ۲۵ فراوانی (۲۴/۳ درصد) را دارا بودند. نتایج همچنین نشان داد که در خصوص رده سنی، افراد زیر ۲۰ سال ۲۱ فراوانی (۲۰/۴ درصد)، افراد بین ۲۵-۳۰ سال ۴۲ فراوانی (۴۰/۸ درصد) و افراد بالاتر از ۳۰ سال ۴۰ فراوانی (۳۸/۸ درصد) را دارا بودند. نتایج همچنین نشان داد که در خصوص سابقه ورزشی، افراد زیر ۵ سال سابقه ورزشی ۱۷ فراوانی (۱۶/۵ درصد)، افراد بین ۵-۱۰ سال سابقه ورزشی ۳۵ فراوانی (۳۴/۸ درصد) و

جدول ۲- نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر

ایران						
متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین فرضی	آماره	سطح معناداری	وضعیت
بهزیستی معنوی	۲/۶۴	۰/۹۹۸	۳	-۳/۶۵۱	*۰/۰۰۱	نامطلوب
ارتباط با خدا	۲/۷۱	۰/۸۵۴	۳	-۲/۵۱۴	*۰/۰۰۱	نامطلوب
ارتباط با خود	۲/۵۲	۰/۹۰۲	۳	-۴/۸۷۰	*۰/۰۰۱	نامطلوب
ارتباط با طبیعت	۲/۶۰	۰/۸۳۶	۳	-۳/۸۹۷	*۰/۰۰۱	نامطلوب
ارتباط با دیگران	۲/۶۶	۰/۸۱۷	۳	-۳/۴۱۷	*۰/۰۰۱	نامطلوب

* معناداری در سطح ۰/۰۵

پایین‌تر از سطح مطلوب (عدد ۳) است که با توجه به میزان سطح معناداری که پایین‌تر از ۰/۰۵ است، می‌توان اعلام داشت که میزان مؤلفه‌های بهزیستی معنوی شامل ارتباط با خدا، ارتباط با خود، ارتباط با طبیعت و ارتباط با دیگران در میان نمونه‌های پژوهش به صورت معناداری پایین‌تر از سطح مطلوب است. جدول شماره ۳ نتایج آزمون تی مستقل در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان لیگ برتر ایران با توجه به ویژگی تأهل را نشان می‌دهد.

نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای نشان داد که میانگین بهزیستی معنوی نمونه‌های پژوهش ۲/۶۴ است که با توجه به سطح معناداری که پایین‌تر از ۰/۰۵ است، می‌توان اعلام داشت که میزان بهزیستی معنوی در میان نمونه‌های پژوهش به صورت معناداری پایین‌تر از سطح مطلوب (عدد ۳) است. نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای نشان داد که میانگین مؤلفه‌های بهزیستی معنوی شامل ارتباط با خدا (۲/۷۱=میانگین)، ارتباط با خود (۲/۵۲=میانگین)، ارتباط با طبیعت (۲/۶۰=میانگین) و ارتباط با دیگران (۲/۶۶=میانگین)

جدول ۳- نتایج آزمون تی مستقل در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر

ایران با توجه به ویژگی تأهل

متغیر	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
بهزیستی معنوی	متاهل	۴۱	۲/۸۷	۰/۹۸۳	۲/۹۸۷	۱۰۱	*۰/۰۰۱
	مجرد	۶۲	۲/۲۹	۰/۹۲۸			

* معناداری در سطح ۰/۰۵

نتایج آزمون تی مستقل نشان داد که میانگین بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال متاهل لیگ برتر بیشتر از معنوی بازیکنان والیبال متاهل لیگ برتر ۲/۸۷ و میانگین بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال مجرد لیگ برتر ۲/۳۹ است. با توجه به سطح معناداری که پایین‌تر از ۰/۰۵ است، مشخص گردید که میزان بهزیستی سابقه ورزشی و وضعیت اقتصادی را نشان می‌دهد.

جدول ۴- نتایج آزمون تحلیل واریانس در خصوص وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان لیگ برتر ایران با توجه به ویژگی سطح تحصیلات، رده سنی، سابقه ورزشی و وضعیت اقتصادی

متغیر جمعیت شناختی	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	مجموع مربعات آزادی	درجه	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
رده سنی	زیر ۲۰ سال	۲۱	۲/۱۷	۰/۸۷۱	۹/۱۸۲	۲	۴/۵۹۱	۴/۹۶۲	۰/۰۰۹
	۲۵-۳۰ سال	۴۲	۲/۵۴	۰/۸۵۳	۹۲/۵۲۷	۱۰۰	۰/۹۲۵		
	۳۰ بالاتر از سال	۴۰	۲/۸۷	۰/۹۷۱	۱۰۱/۷۰۹	۱۰۲			
	دیپلم و پایین‌تر	۱۹	۲/۳۲	۰/۸۱۲	۱۴/۷۳۷	۲	۷/۳۶۹		
سطح تحصیلات	فوق‌دیپلم و کارشناسی	۵۹	۲/۴۱	۰/۸۱۰	۸۶/۹۷۱	۱۰۰	۰/۸۷۰	۸/۴۷۳	۰/۰۰۱
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۲۵	۲/۸۹	۰/۹۷۷	۱۰۱/۷۰۹	۱۰۲			
	زیر ۵ سال سابقه ورزشی	۱۷	۲/۶۱	۰/۸۳۶	۰/۴۴۶	۲	۰/۲۲۳		
	۵-۱۰ سال بیش از ۱۰ سال	۳۵	۲/۶۵	۰/۸۴۷	۱۰۱/۲۶۳	۱۰۰	۱/۰۱۳		
سطح اقتصادی	خوب	۱۹	۲/۳۶	۰/۸۱۷	۱۱/۲۵۶	۲	۵/۶۲۸	۶/۲۲۲	۰/۰۰۳
	متوسط	۶۳	۲/۷۱	۰/۸۹۷	۹۰/۴۵۳	۱۰۰	۰/۹۰۵		
	ضعیف	۲۱	۲/۴۱	۰/۹۱۰	۱۰۱/۷۰۹	۱۰۲			

* معناداری در سطح ۰/۰۵

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین میزان بهزیستی معنوی بازیکنان لیگ برتر ایران بر حسب رده سنی به علت پایین‌تر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ تفاوت معناداری وجود دارد. به صورتی که میانگین بهزیستی معنوی گروه بالاتر از ۳۰ سال با ۲/۸۷ بالاترین میانگین در میان گروه‌های مختلف رده سنی دارد. نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان داد که بین میزان بهزیستی معنوی بازیکنان لیگ برتر ایران بر حسب سطح تحصیلات به علت پایین‌تر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ تفاوت معناداری وجود دارد. به صورتی که میانگین بهزیستی معنوی گروه کارشناسی ارشد و بالاتر با ۲/۸۹ بالاترین میانگین در میان گروه‌های مختلف تحصیلی دارد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین میزان بهزیستی معنوی بازیکنان لیگ برتر ایران بر حسب سابقه ورزشی به علت بالاتر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ تفاوت معناداری وجود ندارد. به صورتی که میانگین بهزیستی معنوی گروه بالاتر از ۳۰ سال با ۲/۸۷ بالاترین میانگین در میان گروه‌های مختلف رده سنی دارد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین میزان بهزیستی معنوی بازیکنان لیگ برتر ایران بر حسب سطح اقتصادی به علت پایین‌تر بودن سطح معناداری از ۰/۰۵ تفاوت معناداری وجود دارد. به صورتی که میانگین بهزیستی معنوی گروه دارای سطح اقتصادی متوسط با ۲/۷۱ بالاترین میانگین در میان گروه‌های مختلف سطح اقتصادی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

بهزیستی معنوی به‌عنوان یک مسئله کلیدی در تمامی حوزه‌های فردی و گروهی مشخص است. به صورتی که امروزه تلاش جهت بهبود و گسترش سطح بهزیستی معنوی در حال افزایش است. در حوزه ورزش

نیز بهزیستی معنوی کارکردهای مطلوبی بر عملکرد افراد دارد. به صورتی که ورزشکاران را جهت توسعه و گسترش عملکرد ورزشی توانمند می‌سازد و مسیر توسعه و ارتقا سطح ورزشی آنان را هموار می‌سازد. این مسئله ناشی از ظرفیت‌های بهزیستی معنوی در جهت بهبود وضعیت رفتاری ورزشکاران است. تغییرات در سطح بهزیستی معنوی سبب می‌گردد تمرکز افراد بر روی فعالیت‌های مدنظر جلب گردد و همچنین میزان کنترل آنها بر حواشی موجود نیز بهبود یابد. از طرفی بهبود بهزیستی معنوی سبب می‌گردد تا اهداف مناسبی در میان ورزشکاران ایجاد گردد و تلاش مستمر در جهت دستیابی به این اهداف انجام گیرد. با این توجه سرمایه‌گذاری بر روی بهبود بهزیستی معنوی می‌تواند مسیر ارتقای عملکرد ورزشی ورزشکاران والیبالیست لیگ برتر ایران را بهبود دهد. به عبارتی تلاش جهت بهبود بهزیستی معنوی در تمامی حوزه‌ها از جمله در میان ورزشکاران سبب گردیده است تا نیاز جهت بررسی وضعیت ورزشکاران از منظر متغیر بهزیستی معنوی درک گردد. این مسئله سبب گردیده است تا پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبالیست لیگ برتر ایران طراحی و اجرا گردد. پژوهش حاضر نشان داد بهزیستی معنوی بازیکنان والیبالیست لیگ برتر ایران در وضعیت نامطلوبی قرار دارد. به عبارتی تحلیل وضعیت بهزیستی معنوی آنان نشان داد که این افراد از شرایط مطلوبی در خصوص بهزیستی معنوی برخوردار نیستند. اوگلسبی (۲۰۱۸) در پژوهش خود مشخص نمود که وضعیت بهزیستی معنوی ورزشکاران در شرایط مطلوبی قرار ندارد. پژوهش آرنوت و همکاران (۲۰۱۹)، اوکالاقان^۱ و همکاران (۲۰۲۰) و ولابلرودریک و وایت^۲ (۱۹۹۷) نیز نشان داد که عدم تمرکز بر روی بهبود بهزیستی معنوی

1. O'Callaghan

2. Vella-Brodrick & White

بهبودی معنوی بازیکنان و تمرکز باشگاه‌های ورزشی بر جنبه‌های فنی و نادیده گرفتن مسائل ارزشی و اعتقادی منجر به نامطلوب مشخص شدن سطح بهبودی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران گردیده است.

پژوهش‌ها همچنین نشان داد که سطح بهبودی معنوی در میان گروه‌های ورزشکاران متفاوت است. به عبارتی با توجه به گروه‌های مختلف ورزشکاران بر حسب ویژگی‌های جمعیت شناختی میزان بهبودی معنوی آنان نیز متفاوت است. تفاوت در بهبودی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران بر اساس ویژگی‌های جمعیت شناختی نشان می‌دهد که عوامل فردی و محیطی بر میزان بهبودی معنوی ورزشکاران نفوذ مستقیم داشته است. به صورتی که بر حسب وضعیت تأهل، رده سنی، سطح تحصیلات و شرایط اقتصادی سبب می‌گردد تا میزان بهبودی معنوی ورزشکاران را دستخوش تغییرات اساسی نماید. سوارا و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود مشخص نمودند که میزان بهبودی معنوی بر حسب ویژگی‌های جمعیت شناختی می‌تواند از سطح متفاوتی برخوردار باشد. به صورتی که تغییر در این ویژگی‌ها سبب می‌گردد تا میزان بهبودی معنوی افراد نیز متفاوت گردد. از طرفی زیپور و همکاران (۲۰۱۷) و کالکستین و تورور (۲۰۰۹) در پژوهش خود مشخص نمودند که میزان بهبودی معنوی افراد بر حسب ویژگی‌های جمعیت شناختی دچار تغییرات فاحشی شده است که این مسائل نشان می‌دهد که بهبودی معنوی در گروه‌های مختلف دارای سطح متفاوت است. وضعیت زندگی، اجتماعی، اقتصادی و فردی افراد سبب می‌گردد تا میزان سطوح بهبودی معنوی آنان نیز دچار تغییرات اساسی است. به‌عنوان مثال وضعیت تأهل افراد سبب می‌گیرد تا هدفمندی در زندگی شخصی افزایش یابد و این مسئله بر روند

سبب گردیده است تا این متغیر در گروه‌های مورد بررسی در وضعیت نامناسبی قرار داشته باشد. به نظر می‌رسد عدم برنامه‌ریزی و تمرکز سازمان‌های ورزشی و باشگاه‌های ورزشی در جهت ارزیابی مدیریت و بهبود بهبودی معنوی در میان ارکان ورزشی خود سبب گردیده است تا وضعیت بهبودی معنوی از شرایط مناسبی برخوردار نباشد. از طرفی مشکلات موجود در ورزش حرفه‌ای و بروز حواشی مختلف در آن نیز می‌تواند از جمله دلایل کاهش بهبودی معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران باشد. به صورتی که این حواشی با درگیر سازی ذهنی ورزشکاران سبب گردیده است این افراد در جهت ارتباط با خدا، ارتباط با خود، ارتباط با طبیعت و ارتباط با دیگران دچار مشکلات عمده‌ای گردند. هر چند در این خصوص مهارت‌های ورزشکاران در حوزه بهبودی معنوی نیز مهم و ضروری است. به عبارتی یکی دیگر از علل پایین بودن سطح بهبودی معنوی ورزشکاران می‌تواند عدم توانایی آنان در جهت بهبود بهبودی معنوی باشد. از این رو عدم وجود برنامه‌های آموزشی و فرهنگی در جهت بهبود بهبودی معنوی در ورزش حرفه‌ای ایران به خصوص در رشته والیبال سبب گردیده است تا مهارت مربوط به بهبودی معنوی ورزشکاران در شرایط مناسبی قرار نداشته باشد. در جهت بهبود بهبودی معنوی نیاز است تا تلاش‌هایی هدفمند اجرایی گردد. به عبارتی بهبود بهبودی معنوی نیازمند برنامه‌ریزی‌های مدون و عملی دارد. این مسئله سبب گردیده است تا بهبود بهبودی معنوی تا حدی زیادی تحت تأثیر محیطی قرار گیرد که افراد در آن قرار گرفته‌اند (سلمان و لی، ۲۰۱۹). از این رو ایجاد یک محیط آموزشی می‌تواند بهبودی معنوی را تا حد زیادی بهبود دهد. به نظر می‌رسد نبود تلاش‌های هدفمند در حوزه ورزش والیبال در خصوص بهبود

بهبودی معنوی آنان نیز تأثیرگذار است. از طرفی به نظر می‌رسد ارتباطات بین بهبود معنوی و ویژگی‌های جمعیت شناختی یک ارتباط دوسویه است به صورتی که تغییرات در هر یک از سطوح تأثیرگذاری بر متغیر دیگر می‌گردد. به‌عنوان مثال از طرفی وضعیت تأهل می‌تواند شرایط جهت هدفمندی افراد و بهبود بهبود معنوی آنان را بهبود دهد و از طرفی دیگر بهبود بهبود معنوی سبب گردیده است تا افراد جهت تکامل در زندگی خود متأهل گردند. تفاوت‌های فردی نقش مهمی در شکل‌گیری بهبود معنوی دارد. به عبارتی مسائل جمعیت شناختی سبب می‌گردد تا ضمن تحت الشعاع قرار دادن شرایط فردی افراد منجر به شکل‌گیری تفاوت‌هایی در خصوص بهبود معنوی گردد (درویشی و همکاران، ۲۰۲۰). این مسئله سبب گردیده است تا میزان بهبود معنوی در میان گروه‌های مختلف در پژوهش حاضر تفاوت معناداری داشته باشد. به عبارتی گروه‌های مختلف از بازیکنان والیبال لیگ برتر دارای شرایط محیطی و فردی متفاوتی بوده‌اند که این تفاوت‌ها توانسته است تا در سطوح بهبود معنوی آنان کاملاً تأثیرگذار باشد. این مسئله سبب گردیده است تا سطح بهبود معنوی در میان گروه‌های ورزشکاران تفاوت معناداری داشته باشد.

معنویت در محیط‌های ورزشی نیز می‌تواند کارکردهای مثبتی داشته باشد. ارتقا بهبود معنوی در مرحله اول می‌تواند از منظر رفتاری، ورزشکاران را متحول نماید. به عبارتی بهبود معنوی سبب می‌گردد تا عملکرد ورزشی ورزشکاران در تحت تأثیر قرار دهد. این مسئله به‌واسطه کارکردهای بهبود معنوی در ارتقا ثبات

فکری و رفتاری ورزشکاران اثرگذار خواهد بود. بهبود معنوی همچنین به‌واسطه افزایش قدرت ذهنی ورزشکاران می‌تواند به بهبود تعالی نفس آنان منجر گردد که این مسئله بدون شک رفتارهای آنان را تحت الشعاع قرار می‌دهد. از این‌رو تمرکز باشگاه‌های ورزشی در جهت بهبود وضعیت بهبود معنوی می‌تواند مسیری جهت گسترش عملکرد ورزشی فراهم آورد. با توجه به نتایج پژوهش حاضر و نامطلوب بودن وضعیت بهبود معنوی بازیکنان والیبال لیگ برتر ایران به خصوص در بعد ارتباط با خود، پیشنهاد می‌گردد تا با هدفمند نمودن ورزشکاران به تقویت بهبود معنوی آنان اقدام شود. همچنین با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌گردد تا باشگاه‌های والیبال لیگ برتر برنامه‌های فرهنگی و ارزشی در دستور کار خود جهت افزایش وضعیت آگاهی فردی و محیطی در جهت بهبود معنوی قرار دهند. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با تعیین مسیر پیشرفت ورزشکاران و کمک به آنان در جهت دستیابی به این مسیر، بهبود معنوی آنان را بهبود داد. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با افزایش لذت از تجربه والیبال ورزشکاران، ضمن افزایش سطح لذت آنان از ورزش به بهبود معنوی آنان اقدام نمود. با توجه به نتایج پژوهش حاضر همچنین پیشنهاد می‌گردد تا با افزایش مسئولیت ورزشکاران والیبال لیگ برتر ایران نسبت به هم‌نوعان، زمینه را جهت بهبود معنوی آنان فراهم نمود. در جهت انجام پژوهش حاضر، محدودیت‌هایی از جمله عدم مشارکت برخی نمونه‌ها، با فرایند پژوهش و همچنین عدم انجام پژوهش حاضر در سایر رشته‌های ورزشی جهت انجام مقایسه‌های تحلیلی وجود دارد.

● مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری است.

منابع

1. Amlakian, P., Amiri, M., & Taheri, E. (2020). The mediating role of psychological hardiness in the relationship between spiritual well-being and religious commitment with the vitality in people with substance abuse disorder. *Mental Health*, 22(1), 21-30. In Persian
2. Arnout, B. A., Alkhatib, A. J., Rahman, D. E. A., Pavlovic, S., Al-Dabbagh, Z. S., & Latyshev, O. Y. (2019). Spiritual Intelligence and Self-Affirmation as Predictors of Athletes' Psychological Well-Being. *International Journal of Applied*, 9(4), 104-109.
3. Azimirad, J., & Jalilvand, M. (2012). Relationship between spiritual transcendence and competitive anxiety in male athletes. *European Journal of Experimental Biology*, 2(4), 1095-1097. In Persian
4. Chen, Y. H., Lin, L. C., Chuang, L. L., & Chen, M. L. (2017). The Relationship of Physiopsychosocial Factors and Spiritual Well Being in Elderly Residents: Implications for Evidence Based Practice. *Worldviews on dddenceaaeed Nussnrg*, 14(6), 484-491.
5. Cotton, S. P., Levine, E. G., Fitzpatrick, C. M., Dold, K. H., & Targ, E. (1999). Exploring the relationships among spiritual well being, quality of life, and psychological adjustment in women with breast cancer. *Psychology: Journal of the Psychological, Social and Behavioral Dimensions of Cancer*, 8(5), 429-438.
6. Crisp, B. R. (2016). *Spirituality and social work*. Oxfordshire: Routledge.
7. Darvishi, A., Otaghi, M., & Mami, S. (2020). The effectiveness of spiritual therapy on spiritual well-being, self-esteem and self-efficacy in patients on hemodialysis. *Journal of religion and health*, 59(1), 277-288.
8. Dehshiri, Gh., Sohrabi, F., Jafari, E., & Najafi, M. (2008). Investigating the psychometric properties of the Spiritual Welfare Scale among students. *Psychological studies*, 4 (3), 129-144. In Persian
9. Dragan, D., McDuffie, D., & Crowther, M. R. (2020). Health Benefits of Spirituality. In *Nutrition, Fitness, and Mindfulness* (pp. 177-187). Swiss, Humana, Cham.
10. GanjKhanlo, J. (2013). The Relationship between Organizational Spirituality and Competition Mood among Sport and Youth Officers of Zanjan Province. *Master's Degree in Sport Management. University of Tehran*. In Persian
11. Gibbons p. (2001). Spituality at Work: a pre_theoriticai overview. *Thesis_Birnbeck College- University of London- August*.
12. Gomez, R., & Fisher, J. W. (2003). Domains of spiritual well-being and development and validation of the Spiritual Well-Being Questionnaire. *Personality and individual differences*, 35(8), 1975-1991.
13. Griffith, E. R. (2019). Spirituality And Self-Compassion Among College Students. *Proceedings of the West Virginia Academy of Science*, 91(1).
14. Heintzman, P. (2020). Empirical research on leisure and spiritual well-being: conceptualisation, measurement and findings. *Leisure Studies*, 39(1), 146-155.
15. Jurkiewicz, C. L., & Giacalone, R. A. (2019). Spirituality and the workplace AND THE WORKPLACE. *The Routledge International Handbook of Spirituality in Society and the Professions*.
16. Kalkstein, S., & Tower, R. B. (2009). The Daily Spiritual Experiences Scale and well-being: Demographic comparisons and scale validation with older Jewish adults and a diverse internet sample. *Journal of Religion and Health*, 48(4), 402.

17. Kazemi, Z., Kazemi, S., Alimohamadi, G., & Jabari, N. (2018). Investigating the effect of spiritual well-being on students' self-esteem and happiness. *Growth Psychology*, 33, 115-128. In Persian
18. Magnano, P., Zammitti, A., Dibilio, R., & Faraci, P. (2019). Italian validation of the Jarel Spiritual Well-Being Scale. *Mental Health, Religion & Culture*, 22(6), 626-644.
19. Mozafari, F., AminShakori, F., Heydarnia, A. (2015). The Relationship between Students' Spiritual Health and Happiness, *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*, 2 (2), 97- 108.N. In Persian
20. Nafis, M., Agus, Z. F., & Mujib, F. (2018). workplace spirituality to increase institutions' commitment and meaning of life. *Epistemé: Jurnal Pengembangan Ilmu Keislaman*, 13(1), 89-112.
21. O'Callaghan, C., Seah, D., Clayton, J. M., Welz, M., Kissane, D., Georgousopoulou, E. N., & Michael, N. (2020). Palliative Caregivers' Spirituality, Views About Spiritual Care, and Associations With Spiritual Well-Being: A Mixed Methods Study. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine®*, 37(4), 305-313.
22. Oglesby, L. W. (2018). The relationship between spiritual well-being and burnout in collegiate athletic trainers, *Doctoral dissertation*. Baylor University.
23. Pawar, B. S. (2017). The relationship of individual spirituality and organizational spirituality with meaning and community at work. *Leadership & Organization Development Journal*. 38(7), 986-1003.
24. Ridnour, H., & Hammermeister, J. (2008). Spiritual Well-Being and Its Influence on Athletic Coping Profiles. *Journal of Sport Behavior*, 31(1).
25. Roychowdhury, D. (2019). Spiritual Well-Being in Sport and Exercise Psychology. *SAGE Open*, 9(1), 2158244019837460.
26. Sajadi, M., Niazi, N., Khosravi, S., Yaghobi, A., Rezaei, M., & Koenig, H. G. (2018). Effect of spiritual counseling on spiritual well-being in Iranian women with cancer: A randomized clinical trial. *Complementary therapies in clinical practice*, 30, 79-84. In Persian
27. Salman, A., & Lee, Y. H. (2019). Spiritual practices and effects of spiritual well-being and depression on elders' self-perceived health. *Applied Nursing Research*, 48, 68-74.
28. Sarkar, M., Hill, D. M., & Parker, A. (2015). Reprint of: Working with religious and spiritual athletes: Ethical considerations for sport psychologists. *Psychology of Sport and Exercise*, 17, 48-55.
29. Soleimani, M. A., Sharif, S. P., Yaghoobzadeh, A., Sheikhi, M. R., Panarello, B., & Win, M. T. M. (2019). Spiritual well-being and moral distress among Iranian nurses. *Nursing ethics*, 26(4), 1101-1113. In Persian
30. Soyler, P., & Dogan, U. (2020). The relationship between spiritual well-being and hopelessness levels of substance users. *Medicine*, 9(1), 186-90.
31. Suara, E., Mardiyono, M., & Anggorowati, A. (2017). Relationship Between Demographic Characteristics And Spiritual Wellbeing Among Cancer Survivors. *Belitung Nursing Journal*, 3(4), 405-411.
32. Tavel, P., Sandora, J., Furstova, J., Lacev, A., Husek, V., Puzova, Z., ... & Malinakova, K. (2020). Czech Version of the Spiritual Well-Being Scale: Evaluation and Psychometric Properties. *Psychological Reports*, 0033294119898117.

33. Vella-Brodrick, D. A., & White, V. (1997). Response set of social desirability in relation to the mental, physical and spiritual well-being scale. *Psychological Reports*, 81(1), 127-130.
34. Weathers, E., McCarthy, G., & Coffey, A. (2016, April). Concept analysis of spirituality: An evolutionary approach. *In Nursing Forum*, 51(2), 79-96.
35. Ziapour, A., Khatony, A., Jafari, F., & Kianipour, N. (2017). Prediction of the dimensions of the spiritual well-being of students at Kermanshah university of medical sciences, Iran: The roles of demographic variables. *Journal of clinical and diagnostic research*, 11(7), VC05. In Persian

ارجاع دهی

سنگدوینی، عیسی؛ قربانی، سعید؛ چهارباغی، زهرا؛ و اصفهانی‌نیا، اکرم. (۱۴۰۰). بررسی وضعیت بهزیستی معنوی بازیکنان والیبال. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۱۰(۳۷)، ۷۸-۱۵۷. شناسه دیجیتال: 10.22089/spsyj.2020.8963.1970

Sangdevini, I; Ghorbani, S; Charbaghi, Z; & Esfahani Nia, A. (2021). Investigating the Spiritual Well-Being of Volleyball Players. *Sport Psychology Studies*, 10(37), 157-78. In Persian. DOI: 10.22089/spsyj.2020.8963.1970